

Dosarul nr. 3ra-175/2022
2-20120065-01-3ra-17022022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Ciurac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Gurulea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 28 septembrie 2021 Sergiu Gurulea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în organele afacerilor interne începând cu 25 martie 2005 până la 22 iunie 2020, în perioada de timp 27 iulie 2012 – 22 iunie 2020 a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie a DP Chișinău. Astfel, a acumulat vechimea în muncă de 24 ani 07 luni, perioadă suficientă pentru ieșirea la pensie. Cu actele menționate s-a adresat la Casa teritorială de asigurări sociale Centru și la 28 iulie 2020 i s-a refuzat în stabilirea pensiei prin decizia 91/2020/30423. Actul administrativ a ieșit de la emițător la 22 august 2020 cu număr de înregistrare 6840. Ulterior a formulat o cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale și la 17 septembrie 2020 a primit refuzul cu nr.G-1897 /20 în stabilirea și calcularea cuantumului pensiei.

A considerat decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Centru și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale neîntemeiate și nefondate și pasibile de a fi declarate ilegale și anulate.

A solicitat reclamantul Sergiu Gurulea admiterea cererii de chemare în judecată, a declara ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. G-1897/20 din 17 septembrie 2020 în refuzul în stabilirea și calcularea pensiei sale, a declara drept ilegală decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Centru nr.91/2020/30423 din 28 iulie 2020, a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea și calcularea cuantumului pensiei lui Sergiu Gurulea cu achitarea pensiei neachitate în mărime de 55% din solda lunară, începând cu 22 iunie 2020, luându-se în considerare certificatul eliberat de către DP Chișinău cu nr.34/20-6840 din 08 iulie 2020.

Prin hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea depusă de Sergiu Gurulea, a fost anulată ca ilegală decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Centru nr.91/2020/30423 din 28 iulie 2020 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.G-1897/20 din 17 septembrie 2020. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i calculeze lui Sergiu Gurulea pensie pentru vechime în muncă, cu achitarea pensiei neachitate în mărime de 55% din solda lunară, începând cu data de 22 iunie 2020, luând în considerare vechimea în muncă reflectată în Certificatul nr.34/20-6840 din 08 iulie 2020 emis de Direcția de Poliție mun. Chișinău (f.d.40, 42-45).

Dispozitivul hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificat Casei Naționale de Asigurări Sociale la 23 februarie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii (f.d. 38).

La 12 martie 2021, prin intermediul adresei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 39, 40).

La 28 aprilie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 20 mai 2021, prin intermediul adresei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.48, 52-63).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 97, 98-106).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat articolele 10, 1, 31, 32 93, 119, 194 alin. (1), 221 alin. (2), 219 alin. (1)-(3), 220 alin. (1), 225, 231, 240 Codul administrativ, art. 2 alin. (1), 13 lit. a), 14 lit. a) 18 lit. c), 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996, pct. 8 al Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire

și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Instanța de apel a menționat că, s-a constatat cu certitudine că urmare a recalculării vechimii în muncă cu avantaje a reclamantului Sergiu Gurulea, prin certificatul nr. 34/20- 6840 din 08 iulie 2021, la data de 22 iunie 2020 vechimea în muncă a acestuia a constituit 24 ani 07 luni și 26 zile, fiindu-i calculată vechimea în muncă, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu înlesniri (1:2) pentru perioada de 27 iulie 2012 pînă la 22 iunie 2020, când a activat în funcția de subofițer superior de serviciu al Serviciului de Gardă al Izolatorului de Detenție Provizorie al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a IGP al MAI.

Instanța de apel a notat că, având în vedere refuzul expus în decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Centru, la normele legale ce guvernează speța, instanța de fond a ajuns la o concluzie justă privind netemeinicia refuzului recalculării pensiei, or, intimatului Sergiu Gurulea i-a fost calculată greșit vechimea în muncă, fiindu-i calculată o lună vechime în muncă egală cu o lună de serviciu, însă conform prevederilor legale enunțate mai sus, vechimea în muncă pentru acest gen de funcții se calculează două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, fapt stipulat în art. 33 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar.

Instanța de apel a remarcat că, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, cu certitudine s-a constatat faptul că, la data de 08 iulie 2020, când intimatul Sergiu Gurulea a depus cerere către Casa teritorială de asigurări sociale Centru, dânsul întrunea toate condițiile stipulate la art.13 lit. b) din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, însă Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat i-a refuzat intimatului Sergiu Gurulea stabilirea pensiei, interpretând eronat că, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile acestei norme se ia în calcul vechimea în muncă calendaristică fără înlesniri.

Instanța de apel a invocat că, din esența normelor de drept rezultă, că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală, izolatoare de detenție provizorie și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Instanța de apel a menționat că, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală și izolatoarele de detenție provizorie sunt persoanele, care cad sub incidența

reglementărilor pct. 8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Prin urmare, Izolatorul de detenție provizorie al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a IGP al MAI, este instituție cu menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate și care face parte din categoria instituțiilor penitenciare prevăzute la art.6 alin. (2) al Legii nr. 1036/ 1996 și respectiv urmează a fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță, examinând cauza, a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind faptul că, intimatul Sergiu Gurulea a respectat condițiile de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu, iar decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Centru nr. 91/2020/30423 din 28 iulie 2020 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. G-1897/20 din 17 septembrie 2020 sunt ilegale și arbitrare.

Nu pot fi reținute afirmațiile Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, subdiviziunile de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie nu cad sub incidența art. 6 alin. (2) a Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (abrogată la 16.05.2018 prin Legea R. Moldova nr. 300 din 21.12.2017) și pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, or se constată cu certitudine că, acestea contravin și sunt combătute prin imperativele normelor menționate că, pentru unele categorii de persoane este prevăzut calcularea vechimii de muncă conform - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, faptul dat fiind reglementat de art. 33 alin.(2), (3) lit. a) ale Legii cu privire la sistemul penitenciar nr.1036 din 17 decembrie 1996 (art. 53 Legea nr. 300 din 21.12.2017), pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Reieșind din circumstanțele speței raportate la normele de drept enunțate, instanța de apel a conchis că, subdiviziunile menționate în care a activat reclamantul Sergiu Gurulea, constituie entități destinate pentru deținerea persoanelor, și care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.04.1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție considerent din care are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Astfel, pretențiile înaintate de intimat/reclamantul Sergiu Gurulea sunt întemeiate, iar instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a fi admisă acțiunea și a constatat ilegal refuzul și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil în privința reclamantului Sergiu Gurulea despre stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, cu achitarea pensiei neachitate în mărime de 55% din solda lunară, începând cu data de 22 iunie 2020, luând în considerare vechimea

în muncă reflectată în Certificatul nr.34/20-6840 din 08 iulie 2020 emis de Direcția de Poliție mun. Chișinău.

La 26 ianuarie 2022, prin intermediul adresei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, anularea deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii (f.d.115, 116-119).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată, prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcând referire la pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, recurenta a relevat că, instanța de apel urma să facă o delimitare între activitatea dintr-o subdiviziune a Inspectoratului de Poliție cum este Izolatorul de detenție provizorie, Batalionul de escortă și pază și o instituție penitenciară, asupra activității căreia se reflectă Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, dar și Legea nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogate la data de 16 mai 2018, care garantează expres acordarea înlesnirilor respective.

Astfel a indicat că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

Recurenta este de opinia că în cazul dedus judecății sunt relevante prevederile art. 217 alin. (1) Codul civil, ce stipulează că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

A considerat că instanța de apel nu a verificat totalitatea circumstanțelor relevate mai sus, emițând acte judecătorești neîntemeiate.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 noiembrie 2021 și la 17 ianuarie 2022 a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul oficiului poștal, decizia integrală (f.d. 113).

În condițiile enunțate, recursul motivat depus la 26 ianuarie 2022, prin intermediul adresei electronice, este în termen (f.d. 115, 116-118, 119).

La 21 februarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Sergiu Gurulea copia recursului motivat depus de Casa Națională de Asigurări Sociale cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, notificată ultimului, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție (f.d. 125).

La 28 februarie 2022, prin intermediul adresei electronice, Sergiu Gurulea, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele

expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru